

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024–2027/2028
(skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Pedagogika
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	nauczanie języków obcych – język angielski i rosyjski
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3 i 4
Rodzaj przedmiotu	B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr Barbara Lulek
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr E. Barnaś-Baran Dr B. Lulek Dr A. Długosz Dr Z. Frączek Dr J. Meissner-Łozińska Mgr M. Zielińska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?) warsztaty	Liczba pkt. ECTS
3	30	30	-	-	-	-	-	-	2
4	-	-	-	-	-	-	-	30	2
ogółem	30	30						30	4

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

np.:

semestr 3: wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie z oceną; egzamin

semestr 4: warsztaty – zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

brak

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przygotowanie pedagogiczne studentów do wykonywania zawodu nauczyciela
C2	Przygotowanie studentów do adekwatnego reagowania na potrzeby uczniów
C3	Przygotowanie studentów do współpracy ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;	NW8, NW9, NB.2.W1.
EK_02	Student zna i rozumie rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową - prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	NW3,
EK_03	Student zna i rozumie wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy	NW1,

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole - regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;	
EK_o4	Student zna i rozumie zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;	NW ₄ NW ₁₂ , NB.2.W ₄ .
EK_o5	Student zna i rozumie sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	NW ₅ , NW ₆ , NW ₁₀ , NB.2.W ₅ .
EK_o6	Student zna i rozumie zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się - dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno- motorycznej	NW ₅ ,

	oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przewycięzania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;	
EK_07	Student zna i rozumie doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	NW6,
EK_08	Absolwent potrafi wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów	NU4, NU15, NB.2.U1.
EK_09	Absolwent potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego	NU1, NB.2.U2.
EK_10	Absolwent potrafi formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela	NU1, NB.2.U3.
EK_11	Absolwent potrafi nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym	NU12 NU15, NB.2.U4.
EK_12	Absolwent potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów	NU5, NB.2.U5.
EK_13	Absolwent potrafi zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie	NU1, NB.2.U6.
EK_14	Absolwent potrafi określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju	NU1, NB.2.U7.
EK_15	Absolwent potrafi udzielać pierwszej pomocy	NU17
EK_16	Absolwent jest gotów do okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy	NK5
EK_17	Absolwent jest gotów do profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej	NK7
EK_18	Absolwent jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej	NK4
EK_19	Absolwent jest gotów do współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy	NK4, NK5, NB.2.K4.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Pedagogika jako nauka o wychowaniu i kształceniu człowieka.
Aksjologiczna warstwa procesu wychowania - ideał, cele i wartości.
Metody, formy, techniki i środki wychowania.
Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela.
Uwarunkowania procesu wychowania w wybranych środowiskach.
Trudności dydaktyczne uczniów.
Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
Nauczyciel - wychowawca. Obszary działania.
Kultura organizacyjna pracy szkoły.

Organizacja i funkcjonowanie systemu oświaty.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Wybrane aspekty pracy nauczyciela - podstawa programowa, program nauczania, rozkład materiału.
Sposoby poznawania dzieci i młodzieży.
Psychospołeczne warunki skutecznego wychowania.
Szkolny program pracy wychowawczo-profilaktycznej.
Sytuacje trudne w szkole - sposoby przeciwdziałania.
Wspomaganie ucznia w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej.
Współpraca nauczyciela z rodzicami i środowiskiem społecznym.
Ścieżka rozwoju zawodowego nauczyciela

C. Problematyka warsztatów

Treści merytoryczne
Praktyczne aspekty pracy nauczyciela - podstawa programowa, program nauczania, rozkład materiału.
Sposoby poznawania dzieci i młodzieży. Praktyczne rozwiązania
Psychospołeczne warunki skutecznego wychowania. Implikacje praktyczne.
Szkolny program pracy wychowawczo-profilaktycznej. Analiza wybranego programu.
Sytuacje trudne w szkole. Projektowanie sposobów przeciwdziałania.
Wspomaganie ucznia w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej. Praktyczne rozwiązania.
Planowanie współpracy nauczyciela z rodzicami i środowiskiem społecznym.
Podstawowe zasady udzielania pomocy przedmedycznej
Postępowanie w przypadku zranienia, oparzenia, urazu głowy, kręgosłupa, układu kostno - stawowego, klatki piersiowej, jamy brzusznej, utraty przytomności, zatruc substancjami chemicznymi, porażenia prądem
Podstawy resuscytacji, postępowanie w hiper i hipoglikemii, we wstrząsie anafilaktycznym.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia i warsztaty: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), analiza dokumentów wewnątrzszkolnych, ćwiczenia praktyczne.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01- 07	Kolokwium, egzamin w formie pisemnej lub ustnej, obserwacja w trakcie zajęć	Wykład, ćw. audytoryjne

EK_o8- 12	Kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	ćw. audytoryjne, ćw. warsztatowe
EK_13- 14	Obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia warsztatowe
EK_15	Kolokwium, egzamin w formie pisemnej lub ustnej, obserwacja w trakcie zajęć	ćw. audytoryjne, ćw. warsztatowe
EK_13- 14	Obserwacja w trakcie zajęć	Wykład, ćw. audytoryjne, ćw. warsztatowe

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia: pozytywna ocena z kolokwium, obecność i aktywność na zajęciach (udział w dyskusji, studiowanie treści czasopism pedagogicznych).

WYKŁAD: EGZAMIN W FORMIE PISEMNEJ LUB USTNEJ, UZYSKANIE NIE MNIEJ NIŻ 50% PUNKTÓW.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	90
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	8
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Pedagogika. Podręcznik akademicki, t. 1, 2, red. B. Śliwerski, Z. Kwieciński. Warszawa: PWN 2004,
- Pedagogika. Podstawy nauk o wychowaniu. T. 1. red. B. Śliwerski, Gdańsk: GWP 2006.

- T. Hejnicka - Bezwińska, Pedagogika. Podręcznik dla pierwszego stopnia kształcenia na poziomie wyższym, Warszawa 2015.
- E. Jarosz, E. Wysocka, Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Warszawa 2006.
- S. Kunowski, Podstawy współczesnej pedagogiki, Warszawa 2007.
- M. Łobocki, Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2012.
- M. Nowak, Teorie i koncepcje wychowania, Warszawa 2008.
- J. Półturzycki, Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2012.

Literatura uzupełniająca:

- Borecka - Biernat (red.), Zachowania agresywne dzieci i młodzieży. Uwarunkowania oraz możliwości ich przezwyciężania, Warszawa 2013.
- Z. Frączek, B. Lulek, Wybrane problemy pedagogiki rodziny, Rzeszów 2010.
- J. Lenart, Przygotowanie do wyboru zawodu w kontekście przeobrażeń cywilizacyjnych [w:] K. Denek, T. Koszyc, P. Oleśniewicz (red.) Edukacja Jutra, Wrocław 2009.
- J. Leniart, D. Szumna, Rola szkoły w poradnictwie karier [w:] M. Jedynak, E. Żerel (red.) Transnacionalne doradztwo zawodowe, Lublin 2009.
- Nowosad, Nauczyciel wychowawca czasu polskich przełomów, Kraków 2001.
- Karpińska, Niepowodzenia edukacyjne - renesans myśli edukacyjnej, Białystok 2013.
- Teksty z czasopism pedagogicznych.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej